

Załącznik Nr 1

do Uchwały Rady Gminy Wadowice Górne

Nr XII/92/2019 z dnia 20 grudnia 2019r.

Gminny Program
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
na 2020 rok

Wadowice Górne, grudzień 2019r.

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 4¹ Ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 2277) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego;
- wspieranie przez pracowników socjalnych osób uzależnionych oraz ich rodzin dotkniętych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym.

W celu realizacji tych zadań Gmina Wadowice Górne corocznie opracowuje program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Program stanowi kontynuację działań realizowanych przez Gminę w latach poprzednich, uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020. Przy opracowaniu programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z „Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych”. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wadowicach Górnych będzie realizował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W celu realizacji programu Wójt Gminy powołał pełnomocnika – Kierownika GOPS.

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu gminy ustawodawca powierzył Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którą powołuje Wójt Gminy. Obecnie komisja liczy 7 osób, a w jej skład wchodzi przedstawiciele policji, ochrony zdrowia, oświaty oraz pomocy społecznej.

1. Diagnoza problemów społecznych w Gminie Wadowice Górne

Gmina Wadowice Górne zajmuje powierzchnię 87 km², co stanowi 9,9% powierzchni powiatu. W 2018r. gminę zamieszkiwało 7 668 osób, w tym 3 804 kobiet i 3 864 mężczyzn. W wieku przedprodukcyjnym było 1 740 mieszkańców, w wieku produkcyjnym 4 742, a w wieku poprodukcyjnym 1 186 mieszkańców. Gmina swym zasięgiem obejmuje 13 sołectw.

Obecnie na terenie gminy Wadowice Górne sprzedaż napojów alkoholowych prowadzona jest w 19 sklepach oraz 2 lokalach gastronomicznych.

Uchwałą Nr XLI/236/2018 Rada Gminy Wadowice Górne z dnia 4 sierpnia 2018r. ustaliła następującą liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Wadowice Górne:

- Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży zawierających:
  1. Do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 23 zezwolenia
  2. Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 15 zezwoleń
  3. Powyżej 18% zawartości alkoholu – 15 zezwoleń
- Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży zawierających:
  1. Do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo – 4 zezwolenia
  2. Powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 3 zezwolenia
  3. Powyżej 18% zawartości alkoholu – 3 zezwolenia

Zgodnie z przepisami dochody gminy pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu przeznaczone są na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

W 2019r. została przeprowadzona lokalna diagnoza problemów społecznych, której wyniki zostały wykorzystane przy opracowywaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok. Diagnoza problemów społecznych miała na celu określenie rozmiaru problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, paleniem tytoniu oraz używaniem substancji psychoaktywnych.

Badaniem objęto 102 dorosłych mieszkańców Gminy Wadowice Górne - 60% badanych stanowiły kobiety, 40% badanych to mężczyźni.

5% badanych osób oświadczyło, że pije alkohol codziennie, 15% pije kilka razy w tygodniu. Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 32% badanych, zaś kilka razy w roku 26%. Należy zwrócić uwagę, że 22% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu.

Ankietowani przyznali, że najczęściej sięgają po wino, piwo i wódkę. Najczęściej piją dla towarzystwa oraz bo lubią jego smak. Mieszkańcy piją też by złagodzić stres w pracy oraz pod wpływem znajomych. Dorośli mieszkańcy gminy najczęściej piją alkohol w domu i u znajomych.

Ponadto w badaniu diagnozującym problemy społeczne w Gminie Wadowice Górne wzięło udział 331 uczniów szkół podstawowych, z czego 47% to dziewczynki, a 53% chłopcy. Badana grupa była w przedziale wiekowym od 11 do 16 lat. Spośród badanych 9% chłopców i 7% dziewczynek spożywało już alkohol.

Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym przez uczniów szkoły podstawowej było piwo i wódka. Wiele młodych osób wskazało, że spożywali również bimber. Niepokojącym jest fakt, że ankietowani wskazali, że po raz pierwszy spróbowali alkoholu między innymi podczas uroczystości rodzinnej oraz fakt, że byli częstowani alkoholem przez rodziców i dziadków.

Wraz z piciem alkoholu wiąże się również problem nikotynowy, który również w naszej gminie występuje. Wśród ankietowanych 4% chłopców wypala 6-10 papierosów dziennie. Pozostali sięgają po papierosy rzadko, bądź nie palą wcale.

Zapytani uczniowie szkół podstawowych, czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki 99% ankietowanych odpowiedziało, że nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych.

Z posiadanych danych wynika, że problem szkodliwego picia lub uzależnienia występuje na terenie naszej gminy. Rodziny borykające się z problemem uzależnień korzystały z pomocy GKRPA, GOPS, Policji. Nasi mieszkańcy mogą bezpłatnie korzystać z pomocy specjalistów w OPI TU w Mielcu oraz psychologa i prawnika w Urzędzie Gminy.

Gmina Wadowice Górne dysponuje wieloma możliwościami udzielania pomocy rodzinom z problemem uzależnienia, jednak pomoc terapeutyczna dla osób borykających się z problemem uzależnienia nie jest możliwa ze względu na brak poradni terapii uzależnień.

Picie alkoholu niesie za sobą ryzyko pojawienia się szkód zdrowotnych i społecznych. Ryzyko to jest szczególnie duże, gdy po substancje te sięgają ludzie bardzo młodzi, nie świadomi tego, co może im grozić, zwracają uwagę na korzyści wynikające z picia alkoholu, w szczególności poprawę samopoczucia, nie dostrzegają jednak niekorzystnych skutków odroczonej w czasie.

2. Cele i zadania programu

Nadrzędnym celem Programu jest podejmowanie działań mających na celu ograniczenie zdrowotnych i społecznych szkód wynikających z nadużywania alkoholu przez mieszkańców Gminy Wadowice Górne.

Cele szczegółowe i planowane działania:

Prowadzenie działań z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. W szczególności zadania te obejmują;

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

Planowane działania:

- kierowanie osób uzależnionych na badania do biegłych i pokrywanie kosztów sporządzania opinii w przedmiocie uzależnienia,
- współpraca z zakładami leczenia odwykowego w zakresie leczenia osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- współpraca oraz dofinansowanie świadczeń i usług wykonywanych przez NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu,
- współpraca w zakresie terapii i konsultacji z Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Przecławiu,
- upowszechnianie informacji dot. adresów instytucji i miejsc, gdzie można skorzystać z pomocy,
- współpraca z Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Wadowice Górne,
- finansowanie szkoleń mających na celu podnoszenie kwalifikacji i umiejętności członków GKRPA i ZI w zakresie objętym przedmiotem ich działalności,
- poszerzenie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie o uzależnienia.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

- współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, oświatą i ochroną zdrowia,
- finansowanie szkoleń, kursów i warsztatów mających na celu podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin,

- wsparcie psychologa oraz instruktora terapii uzależnień dla rodzin borykających się z problemem uzależnienia oraz osób uwikłanych w przemoc,
- finansowanie i pomoc w organizowaniu wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w formie obozów socjoterapeutycznych itp.,
- podejmowanie przez GKRPA interwencji wobec rodziny dotkniętej przemocą,
- motywowanie osób uzależnionych od alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych do rozpoczęcia leczenia, wyjścia z uzależnienia,
- sporządzanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w przedmiocie zobowiązania do leczenia odwykowego.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży;

- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkód wynikających ze spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież,
- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy, w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym,
- dofinansowanie działalności profilaktycznej w formie zajęć sportowo-rekreacyjnych w szkołach i na terenie gminy,
- realizacja programów profilaktycznych dla uczniów realizowanych w jednostkach oświatowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

- prenumerata czasopism specjalistycznych i umożliwienie korzystania z nich instytucjom współpracującym,
- współpraca z OPTU w Mielcu oraz Poradnią Leczenia Uzależnień i Współzależnień w Przecławiu poprzez informowanie i kierowanie osób potrzebujących wsparcia.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

- przeprowadzanie kontroli w punktach posiadających zezwolenia na sprzedaż alkoholu w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- finansowanie i organizowanie szkoleń dla sprzedawców,
- współpraca z Policją pod kątem prowadzenia okresowych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,

- występowanie przed sądem w roli oskarżyciela publicznego bądź do prokuratury w przypadku naruszenia art. 13¹ i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- występowanie do Wójta Gminy Wadowice Górne o cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku stwierdzenia łamania przepisów w/w ustawy.

3. Realizatorzy programu:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych określa sposoby realizacji zadań własnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Wadowice Górne na rok 2020;
2. Koordynację działań związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Wadowice Górne powierza się Pełnomocnikowi Wójta ds. realizacji Programu;
3. W celu realizacji Programu Komisja współpracować będzie z instytucjami, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi z terenu gminy zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

4. Źródło finansowania programu:

1. Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2020 rok będą środki finansowe pochodzące z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie w wysokości 2,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego w trybie i na zasadach określonych ustawą z dnia 10 października 2002r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (tj. Dz.U. z 2018r. poz. 2177). Wynagrodzenie wypłacane jest po zakończeniu kwartału, a za IV kwartał po ostatnim posiedzeniu GKRPA – do końca 2020r. na podstawie list obecności posiedzenia Komisji.
3. W przypadku nieobecności na posiedzeniu Komisji wynagrodzenie nie przysługuje.

5. Przewidywane efekty realizacji Programu:

1. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Wadowice Górne wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych.
2. Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym.
3. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach poprzez modyfikowanie stylu życia, wolnego od wszelkich używek szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Preliminarz wydatków
na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych na 2020r.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych:

Lp.	Nazwa zadania	Szczegółowe działania w ramach zadania	Realizator	Koszt w zł.
1.	Kierowanie osób uzależnionych na badania do biegłych.	- opłacanie kosztów powołania biegłych sądowych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	GKRPA	3 000,00
2.	Sporządzanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w przedmiocie uzależnienia.	- opłaty i koszty sądowe	GKRPA	1 000,00
3.	Współpraca oraz dofinansowanie świadczeń i usług wykonywanych przez NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu.	- finansowanie zadań zgodnie z umową	GKRPA	7 000,00
4.	Utworzenie punktu konsultacyjnego ds. uzależnień.	- finansowanie kosztów zatrudnienia instruktora terapii uzależnień i psychologa	GKRPA	10 500,00

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

Lp.	Nazwa zadania	Szczegółowe działania w ramach zadania	Realizator	Koszt
1.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	- finansowanie szkoleń, kursów i warsztatów	GKRPA, ZI, Policja	4 000,00
2.	Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych.	- finansowanie szkoleń, kursów i warsztatów	GKRPA, ZI, oświata	4 000,00
3.	Zwiększanie dostępności i poniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym oraz uwikłanych w przemoc w rodzinie.	- działalność punktu konsultacyjnego - zakup materiałów edukacyjnych	GKRPA	1 500,00

**3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej
w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci
i młodzieży;**

Lp.	Nazwa zadania	Szczegółowe działania w ramach zadania	Realizator	Koszt
1.	Prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież	- warsztaty dla rodziców - materiały edukacyjne	GKRPA, oświata, Policja	4 500,00
2.	Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia	- materiały edukacyjne	GKRPA, Policja	1 500,00
3.	Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym	- materiały edukacyjne	GKRPA, ZI	3 500,00

4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

Lp.	Nazwa zadania	Szczegółowe działania w ramach działania	Realizator	Koszt
1.	Prenumerata czasopism specjalistycznych	- umożliwienie instytucjom korzystania z czasopism specjalistycznych	GKRPA	600,00
2.	Współpraca z OPiTU w Mielcu oraz Poradnią Leczenia Uzależnień i Współuzależnień w Przecławiu	- informowanie i kierowanie osób potrzebujących wsparcia do specjalistów zatrudnionych w w/w ośrodkach	GKRPA, ZI	
3.	Wspieranie i dofinansowanie działań profilaktycznych poprzez propagowanie zdrowego trybu życia wolnego od nałogów u młodych i dorosłych celem ochrony przed marginalizacją i wykluczeniem społecznym	- finansowanie działań profilaktycznych	GKRPA, oświata, SOKiR stowarzyszenia, kluby sportowe	10 000,00

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;

Lp.	Nazwa zadania	Szczegółowe działania w ramach działania	Realizator	Koszt
1.	Działania kontrolne	- podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy	GKRPA, Policja	
2.	Szkolenia dla sprzedawców	- organizowanie i finansowanie szkolenia dla sprzedawców napojów alkoholowych	GKRPA	2 500,00

6. Działalność informacyjna, koszty administracyjne;

Lp.	Nazwa zadania	Szczegółowe działania w ramach działania	Realizator	Koszt
1.	Koszty administracyjne	- zakup materiałów biurowych do realizacji zadań Gminnego Programu - zwrot kosztów podróży - koszty pocztowe	GKRPA	3 000,00
3.	Koszty wynagrodzenia	- wynagrodzenie członków GKRPA	GKRPA	6 400,00

Planowany koszt realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2020r. wynosi **63 000,00zł.**